אלא אחליפי תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה טעונות לחם מרבה בתודות הוא **אלא** אולד תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה אין טעונין לחם מותר דתודה היא **אלא** אולד תודה חובה לפני כפרה טעון לחם לאחר כפרה אין טעון לחם, מאי קמ"ל (א) דקסבר ר' יוחנן *אדם מתכפר בשבח הקדש, הוי בה נמי אביי כי האי גוונא איתמר נמי אמר רב יצחק בר יוסף אמר רבי יוחנן חילופי (ב) תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה (ג) טעונה לחם מרבה בתודות הוא ולד תודה נדבה בין לפני כפרה בין לאחר כפרה אין טעון לחם מותר דתודה הוא ולד (ד) תודה חובה לפני כפרה טעונין לחם לאחר כפרה אין (ה) טעונין לחם. אמר שמואל (ו) כל שבחטאת מתה, בתודה אין טעונה לחם כל שבחטאת רועה, בתודה טעונה לחם: מתיב רב עמרם מנין אומר *התודה יקריב (ויקרא ז) מנין למפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מנין שאיזו מהן שירצה יקריב ולחמה עמה ת"ל התודה יקריב יכול תהא שניה טעונה לחם ת"ל יקריבנו אחד ולא שנים ואילו גבי חטאת כי האי גוונא רועה דתנן (ז) *הפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ונמצאת הראשונה והרי שתיהן עומדות מתכפר באחת מהן ושניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת לאחר שנתכפרו בעלים הא קודם שנתכפרו בעלים רועה. שמואל כרבי סבירא ליה דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה. אלא רועה לרבי היכי משכחת לה? כדרבי אושעיא *דאמר רבי אושעיא הפריש שתי חטאות לאחריות מתכפר באיזה מהן שירצה והשניה תרעה, (ח) והא גבי תודה כי האי גוונא אין טעונה לחם. אלא שמואל כרבי שמעון סבירא ליה דאמר חמש חטאות מתות והא רועה לרבי שמעון לית ליה כלל. שמואל נמי חדא קאמר כל שבחטאת מתה בתודה אין טעונה לחם. מאי קמ"ל? לאפוקי מדרבי יוחנן דאמר (ט) אדם מתכפר בשבח הקדש, קמשמע לן דלא. (י) א"ר אבא זו תודה וזו לחמה *) אבד הלחם מביא לחם אחר, אבדה תודה אינו מביא תודה אחרת, מאי טעמא לחם (יא) בגלל תודה, ואין תודה בגלל לחם. ואמר רבא (יב) המפריש מעות לתודתו ונתותרו

*) פסחים יג: [ועי' אלפס רבה וכ"כ ברש"י לעיל ע"ב ד"ה תודה]

רש"י

אלא אחליפי תודה נדבה · דקאמר הרי זו ואבדה ומפריש אחרת תחתיה כלומר דאפילו דהא ברייתא קאי יב] דקאמר מנין תמורה וחליפין דתחתיה קתני יג] *וקמשמע לן בחליפי תודה נדבה ואמר רבי יוחנן עלה *לא שנא כו': בין לפני כפרה בין לאחר כפרה · *שנתכפר באחרות טעונות שתיהן לחם דמרבה בתודות הוא דהואיל ולא נתחייב להפריש אחרת והפרישה גלי אדעתיה שדעתו היה להרבות בתודות של נדבות והלכך יד] מביא בלחמיהן: **אלא אולד תודה נדבה** · כגון שהפריש וילדה בין (א) (הקריבה) לפני כפרה בין לאחר כפרה אין טעונה לחם דמותר דתודה היא שכבר נתכפר באחר והוי כמפריש מעות לתודתו ונתותרו דכל דבר הבא מאליו כגון ולד הוי מותר: **אלא אוולד תודה חובה** · וכי קתני לעיל ולא וולדה טעון לחם: לאחר כפרה אבל לפני כפרה טעון והתם ליכא למיפרך בין לפני וכו' *מרבה בתודות הוא דלאין אדם טו] מרבה בתודת חובה: **אדם מתכפר בשבח הקדש** · דהיינו וולד [של תודת חובה] וכיון דיכול להתכפר בלאו שירצה *או באם או בוולד הכי נמי טעונות לחם: **הוי בה אביי נמי כהאי גוונא** · והיינו טז] אוולד תודת חובה: **לפני כפרה טעונה לחם** · דאדם מתכפר בשבח הקדש לאחר כפרה אין טעונין לחם דמותר דתודה היא ובוולד דתודה נדבה נמי לפני כפרה נמי אין טעונין לחם משום דלאין אדם מתכפר *בתודה נדבה: **כל שבחטאת מתה** · מפרש לקמן: **ואילו גבי חטאת** · אם נמצאת לפני כפרה רועה שאין חטאת מתה אלא אותה שנמצאת לאחר שכיפרו הבעלים אבל נמצאת קודם שכיפרו הבעלים רועה ואילו תודה בכה"ג דהפריש תודה ואבדה והפריש אחרת תחתיה והרי שתיהן עומדות שניה אין טעונה לחם דכתיב (ויקרא ז) יקריבנו לאחד ולא שתים והיכי קאמר כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם: **שמואל כרבי** סבירא ליה דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה · אפילו נמצאת קודם שנתכפרו בעלים והכי נמי לשמואל אין טעונין לחם: **אלא רועה לרבי היכי משכחת לה** · דקאמר שמואל כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם: **והא גבי תודה כה"ג** · שאם הפריש שתי תודות לאחריות שאם תאבד האחת תהא שניה תחתיה אין טעונה לחם דכתיב יקריבנו לאחד ולא לשנים והיכי קאמר כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם: **אלא שמואל** · לא סבר לה כרבי ולא כרבנן: **אלא כר"ש** · דאמר חמש חטאות מתות ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ושנתכפרו בעליה באחר ושעיברה שנתה דלית ליה השתא רועה ודמותה גבי תודה אין טעונה לחם שאם הפריש ב' תודות לאחריות וכו' דהיינו שכפרו בעליה דמתה היא *) בחטאת והכי נמי גבי תודה אין טעונים לחם: ופריך והיכי אמרת דשמואל כרבי שמעון סבירא ליה והא ר' שמעון לית ליה רועה כלל ושמואל אית ליה דאמר כל שבחטאת רועה: **מאי קמ"ל** · שמואל, לימא הלכה כרבי שמעון: **לאפוקי מדרבי יוחנן** · דאמר אדם מתכפר בשבח הקדש בולד: **קמ"ל** · שמואל דהלכה כר' שמעון דה' חטאות מתות ולד חטאת ה' ואין מתכפר בו, ובתודה אין טעונה לחם: **זו תודה וזו לחמה** · אע"ג דלא אמר עלי. אם אבד הלחם מביא לחם אחר דכיון דאמר זו נתחייב בלחמה ובכל זמן שעיקר הזבח קיים חייב בלחמה: **מ"ט לחם** יז] **בגלל תודה** · דכתיב "והקריב על זבח התודה חלות" (ויקרא ז): **ואין תודה בגלל לחם** · משום הכי אבדה תודה אין מביא תודה אחרת אף על גב דלחמה קיים יח] אין מביא תודה אחרת: **המפריש מעות** לזבח

*) נ"ל בחטאת ז"ק

תוספות

מאי קמשמע לן דקסבר רבי יוחנן מתכפר אדם בשבח הקדש · משמע הכא דפשיטא לן דהאית ליה לרבי יוחנן הך סברא וכן משמע נמי בפרק בתרא דכריתות (דף כז.) דבעי רבי אלעזר אדם מתכפר בשבח הקדש או לא אמר רבי יוחנן כמה שיה גדל זה בינינו ולא שמע הלכה זו ממנו מכלל דאמרה ר' יוחנן אין ועל הדא אמרה דתנן וולד תודה ותמורתה ס' ומייתי הך דשמעתין ותימה דבתמורה בפ' כילד מערימין (דף כה:) אמר רבי יוחנן הפריש חטאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר רצה בוולדה מתכפר מאי טעמא קסבר ר' יוחנן אם שיירה משייר עובר לאו ירך אמו הוא והוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות רצה בה מתכפר רצה בחברתה ומותיב התם ר' אלעזר ומסיק כתנאי ופריך רבא ממאי דטעמא דר' יוחנן דאם שיירו משייר דלמא היינו טעמא דרבי יוחנן דאדם מתכפר בשבח הקדש א"ל רב המנונא מכדי רבי אלעזר תלמידיה דר' יוחנן ויתיב קמיה דר' יוחנן ולא אהדר ליה האי שיטה ואת אמרת טעמא דר' יוחנן משום דאדם מתכפר בשבח הקדש נראה לפרש דדוקא בחטאת צריך לומר טעמא משום דאם שיירו משייר דאם איתא דלאו משייר משום דעובר ירך אמו לא היה מתכפר בשבח הקדש משום דקיימא לן (מעילה דף יב:) חמש חטאות מתות וולד חטאת ס' אבל השתא דעובר לאו ירך אמו הוא מתכפר בולד כבשתי חטאות לאחריות דמי והא דקיימא לן ולד חטאת מתה מיתוקמא בהפרישה ואח"כ נתעברה אבל בולד תודה מתכפר אפי' הפרישה ואח"כ נתעברה דאדם מתכפר בשבח הקדש כדאיתא הכא ובכריתות (דף כז:) ומתיישבת בכך שמעתא דבסמוך אמר שמואל כל שבחטאת מתה בתודה אין טעון לחם ומסיק שמואל כר"ש סבירא ליה דאמר חמש חטאות מתות ורועה לר"ש לית ליה כלל ושמואל מאי קמשמע לן לאפוקי מדרבי יוחנן הא שפיר אית ליה לרבי יוחנן נמי האי כללא דאם אדם מתכפר בשבח הקדש בתודה הכי נמי מתכפר בשבח הקדש בחטאת ואינה מתה בחטאת ולכך טעונה לחם כתודה אלא ודאי בחטאת אין מתכפר בשבח הקדש דאי כשהפריש חטאת מעוברת הואי לא מיקרי שבח הקדש לר' יוחנן כיון דלאו ירך אמו הוא דאם שיירו משייר והוה ליה כמפריש שתי חטאות לאחריות ואי בהפרישה ואחר כך נתעברה הוה ליה ולד חטאת מתה ואין מתכפר בה וכיולא בה בתודת חובה טעונה לחם דמתכפר בשבח הקדש ומיהו קצת קשה דלקמן גבי מפריש חטאת מעוברת מסיק דלמא אם שיירו משייר וטעמא דר' יוחנן דקסבר אדם מתכפר בשבח הקדש:

רועה לרבי היכי משכחת לה · דרבי אושעיא אליבא דרבי אמרה כדאיתא בתמורה בפרק וולד חטאת (דף כב:):

הפריש שתי חטאות לאחריות מתכפר באחת מהן · לאו בהפריש בזו אחר זו דאם כן אין מתכפר בשניה ומתכפר באחת מהן משמע באיזה שירצה ובמפריש בבת אחת נמי לא איירי דכל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו כדאיתא בפ' האיש מקדש (קדושין דף נ:) אלא כגון דאמר תיקדוש אחת מהן מתוך השתים כי ההיא דליקדשו ארבעים מתוך שמונים דלעיל אבל צריך לדקדק דלא תיקשי אם אין ברירה דגבי תודה שנשחטה על פ' חלות לא קשיא מבוררה כדפרישית לעיל [דף עח: ד"ה ניקדשו]:

סלה

רש"י כתי"

אלא אחליפי תודה נדבה · כגון דאמר הרי זו תודה ולא חייב באחריותה ואבדה והפריש אחרת : מרבה בתודות הוא : ואלו חליפין הוא דהא לא מחייב באחריותה דקמייתא אלא תודה באפי נפשה היא ומשום הכי טעונה לחם אפי' נתכפר בראשונה : מותר דתודה היא · ימירות מגדל על התודה ולאו תודה עצמה : אלא אולד תודה חובה · קאמר לפני כפרה טעון לחם דקסבר אדם מתכפר בשבח שהשביח הקדש לאחר שהוקדש הלכך כיון דאילו אבדה תודה נפיק ידי נדבתו בולד תודה קרינן ביה וטעונה לחם אם הקריבה מתלה דהא אסקי ליה דבהאי יצא ידי נדרו אבל ולד תודה נדבה דלא עלי' רמיא אם אבדה ליכא למימר אולד במקום תודה הוא וכו מתכפר דהא אם כולה קיימת מן הדין צריך להקריבה ואם אבדה בלא ולד נמי הוי מתפטר : הוי בה אביי נמי כה"ג · דהא מתרם ומתני לה נמי כדמפיין: מרבה בתודות הוא · ולאו חליפין דקמייתא הוא דהא לאו חייב באחריותה : ולד תודה נדבה · אפי' לפני כפרה מותר דתודה היא ולא אסכי ליה מידי דליכא למימר בשבח הקדש מתכפר דהא לאו עלי' רמיא : לפני כפרה טעונה לחם · שהרי יצא נבן ידי מונכו אם מתכפר כהלכתה עוד לא צריך לאתויי אחריתי : מילתא דשמואל מפרש לקמן : חמש חטאות מתות ושכפרו בעליה אחת מהן : אין חטאת · שכפרו בעליה מתה אלא א"כ נמצאת לאחר שכפרו בעליה באחרת הא אם נמצאת קודם לכן כי כה דהפריש שתיהן ונתכפר באחת מהן שניה רועה וגבי תודה קתני יכול תהא שניה טעונה לחם ט' ומדרבנן קא מותיב לה : שמואל כרבי ס"ל דאמר · אם אבדה כהלכתה בשעת הפרשת השניה ומת"ל שלא היתה אבודה בשעת כפרה שנמצאת קודם הלכך משום הכי בתודה אין טעונה לחם הכי גבי חטאת מתה כה"ג : אלא לרבי היכי משכחת לה דמתוקמא מילתא דשמואל דאמר כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם: כמפריש שתי חטאות לאחריות · שאם תאבד האחת יתכפר בחברתה דהתם רבי מודה דיתכפר באחת מהם והשניה תרעה דלאו חטאת שנתכפרו בעליה באחרת מתה אלא ע"י דיחוי שאבדה ונדחית אבל בכגון דלא נדחו משום לא דהכי הוי הלכה לתמה מקיני דכל דין חטאות שמתות הלכה למשה מסיני במס' תמורה : והא גבי תודה כה"ג · אם הפריש שתי תודות לאחריות אין שניה טעונה לחם דהא ליכא למימר מרבה בתודות הוא דהא ודאי לשם מדא הוא אפרשינהו והשתא תודה קמא טעונה לחם ולא חליפתה : אלא שמואל · דאמר כל שבחטאת מתה בתודה אינה טעונה לחם: כר"ש ס"ל דאמר במס' תמורה ה' חטאות מתות וקא חשיב שכפרו בעליה (וכן) [וכיינו] בכל ענין ואפי' הפריש שתי חטאות לאחריות שניה מתה הלכך בתודה אינה טעונה לחם: והא רועה לר"ש לית ליה כלל: ומאי הכי דקאמר שמואל כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם : שמואל נמי הדא קאמר · במתה איירי, ברועה לא איירי: מאי קמ"ל · שמואל: הלכו הכינה לעיל דאין טעונה לחם וכל ודאי ליכא למימר דנתעברה שנתה. אלא לא מתה. אבל לאשמועינן דהא תודה כפרה אפי' בה שבר פנים: לאפוקי מדר"י דאמר ולד (טעמא) [תודה] לפני כפרה טעון לחם דאדם מתכפר בשבח הקדש קמ"ל שמואל דלא דקאמר כל שבחטאת מתה בתודה אינה טעונה לחם וולד חטאת מתה: אבד הלחם מביא לחם אחר. על תודה זו : אבדה תודה · אין מביא תודה אחרת על לחם זה אלא אבדה התודה הלחם: מאי טעמא · מביא לחם אחר :

עין משפט נר מצוה

כו א ב ג מיי' פ"ג מהלכות [illegible]

כז ד מיי' שם פ"ה הלכה ג :

כח ה מיי' שם הלכה ה:

כט ו מיי' שם הלכה ו :

ל ז מיי' פ"ד שם הלכה יא :

לא ח מיי' שם הלכה יב :

שיטה מקובצת

א] דקסבר ר"י אדם כו' והכי אית ליה בפרק בתרא דכריתות דבעי ר"א אדם מתכפר כו' והיינו מילתא דשמעתין וקשה דבפ' כיצד מערימין אמר ר"י הפריש מעוברת וילדה כו' ופריך התם למסקנא מיתוקף לה רבא כו' ומשני אמר לך רב המנונא כו' אלמא קסבר ר"י אין אדם מתכפר בשבח הקדש וי"ל דהיינו דוקא בחטאת דולד חטאת מתה לכך הוצרך לומר לר"י שיירו משייר דאי כחד גופא דמי והטעם דר"י משום דאדם מתכפר וה"ל ולד חטאת דלמיתה אזלא אבל כיון דהוי תרי גופי נינהו לא דמי לולד חטאת דולד חטאת דמתה היינו כשהפרישה רקנית ואח"כ נתעברה והוי דרבא פריך התם דלמא היינו טעמא דר"י דאדם מתכפר בשבח הקדש הוית ליה דאינה מתה אפי' חשיבה כחד גופא ודאי רבא לא מדמי ליה לולד חטאת דקסבר אין ולד חטאת מתה אלא דוקא הפרישה רקנית ואח"כ נתעברה אבל בולד תודה מודה דאדם מתכפר וא"ת והכא מנלן דסבר ר"י מתכפר דילמא קסבר ר"י אם שיירו משייר והוי תרי גופי וה"ל כמפריש שתי תודות לאחריות וי"ל דמשמע ליה דמיירי בכל ענין אפי' הפרישה רקנית ואח"כ נתעברה ראז כ"ע מודו דהוי חד גופא נינהו · תו"א :

ב] חילופי (חטאת) [תודה נדבה] :

ג] כפרה טעונות :

ד] תודת חובה וחילופי תודת חובה לפני כפרה טעונות : ה] אין טעונות :

ו] מתיב רב עמרם וה"ה דהמ"ל והרי ולד חטאת שהפרישה כשהיא מעוברת דלאו למיתה אזלא אפי' לאחר כפרה ואפ"ה אין ולד תודה טעונה לחם אחר כפרה ולמאי דמשני לקמן שמואל כר"ש ס"ל ניחא:

ז] דתנן המפריש :

ח] תרעה והא דקי"ל נתכפרו בעליה מתה היינו דוקא בנתכפרו אבודה: ט] דאמר תמורה (דף כ"ה) וכריתות פ' בתרא : י] אמר רבה :

יא] לחם גלל תודה ואין תודה גלל לחם ואמר רבה: יב] קאי דקתני מנין לרבות תמורה :

יג] קתני וקי"ל בחליפי תודה דהויא נדבה :

יד] והלכך חייב בלחמיהן:

טו] אדם מתכפר בתודה הרבה הס"ד: טז] ותירץ דאולד: יז] לחם גלל :

יח] תיבות אין מביא תודה אחרת נמחק :

מסורת הש"ס

נ"ל וקמשמע לן ז"ק

נ"ל לא שנא כו' הכא בין לפני כו' ז"ק

נ"ל שנתכפר באחר ז"ק

[לקמן פא: תמורה כב: כריתות כז:]

נ"ל מותר דתודה היא דאדם מתכפר בוולד תודה חובה

גי' ז"ק או בה או בולד

ר"ל בולד תודה

תמורה כב: פסחים צז:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא אולד וכו' בין לפני כו' נ"ל ותיבת הקריבה נמחק :

רבינו גרשום

הוי חילופי תודה נדבה דקאמר הרי זו ואבדה והפריש אחרת בין לפני כפרה שנתכפר באחת בין לאחר כפרה טעונות לחם שהיתה דמרבה בתודות הוא דיכול אדם להביא כמה תודות נדבות שירצה ולהפרישן: מותר דתודה היא · דהכבר נתכפר באחת והוי כמפריש מעות לתודה ונותרו: קסבר ר' יוחנן יכול אדם להתכפר בשבח הקדש דהיינו ולד הקדש וכיון דיכול להתכפר באיזה שירצה באם או בולד הכי נמי גבי תודה טעונה לחם: הוי בה אביי כי האי גוונא והייא וכו': והא גבי תודה כי האי גוונא דאם הפריש שתי תודות לאחריות שאם תאבד אחת יהא שניה תחתיה אין טעון לחם דכתיב יקריבנו לא' ולא לב' והיכי קאמר כל שבחטאת רועה בתודה טעונה לחם: אלא שמואל לא סבר לה כר' ורבנן אלא כר' שמעון דאמר חמש חטאות מתות ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שכפרו בעליה היינו מפריש שתי חטאות לאחריות וכיפר באחת אידך מתה ושמתו בעליה ושעיברה שנתה: ולית ליה רועה כלל והיכי ס"ל לשמואל כוותיה: שמואל נמי חד קאמר כל שבחטאת מתה · וכל שבחטאת רועה לא איירי בה: ומאי קמ"ל שמואל לאפוקי מר' יוחנן דאמר אדם מתכפר בשבח הקדש בולד קמ"ל שמואל דלא דהלכה כרבי שמעון דחמש חטאות מתות ולד חטאת וכו' ואין מתכפרין בו: המפריש מעות לתודתו ולבסוף הפריש תודה:

נושא

קושיות

תשובות

מגנה

נושא